

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คำสื่อจินตภาพในเพลงโคราช ของกำปิ่น บ้านแท่น ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การศึกษาเอกสาร และนำเสนอผลงานโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการ ดำเนินการเป็น 4 ตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมเอกสาร และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำสื่อจินตภาพ เพลงพื้นบ้าน (เพลงโคราช)
2. ศึกษาเพลงโคราช ของกำปิ่น บ้านแท่น จาก วี ซี ดี 100 เพลง
3. แปลความหมายภาษาถิ่นโคราช บางคำ ให้เป็นภาษาไทยมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ของ นฤมล ปิยวิทย์ ที่ได้รวบรวมคำศัพท์ภาษาถิ่นโคราชแปลความหมายมาเป็นภาษาไทยมาตรฐาน
4. ผู้วิจัยได้นำบทเพลง มาศึกษาแล้วคัดเลือกข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมา วิเคราะห์คำสื่อจินตภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้คำสื่อจินตภาพในเพลงโคราช ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ วิเคราะห์ในการหาคำสื่อจินตภาพโดยยึดเกณฑ์ของราเพย เป็นหลักสรุปเป็นข้อๆ ดังนี้

1. การสร้างภาพพจน์ (Figure of speech)
 - 1.1 อุปมา
 - 1.1.1 เปรียบเทียบร่างกายมนุษย์ และสัตว์กับธรรมชาติและอัญมณี
 - 1.1.2 เปรียบเทียบอารมณ์ความรู้สึกกับธรรมชาติ

- 1.1.3 นำธรรมชาติมาเปรียบเทียบเพื่อแสดงจำนวนหรืออำนาจยิ่งใหญ่
- 1.1.4 นำธรรมชาติมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏในบทธรรมชาติบทพรรณนา
- 1.2 อุทาหรณ์
 - 1.2.1 นำธรรมชาติของพืชและสัตว์มาเปรียบเทียบกับมนุษย์ จะเปรียบเทียบทั้งคุณสมบัติพฤติกรรม อารมณ์และความรู้สึก
 - 1.2.2 นำประสบการณ์ชีวิตมาเปรียบเทียบแสดงคุณสมบัติ
 - 1.2.3 นำปรากฏการณ์ธรรมชาติมาเปรียบเทียบกับมนุษย์
- 1.3 อติพจน์
- 1.4 อุปลักษณ์
 - 1.4.1 เปรียบเทียบโดยไม่ใช้คำเชื่อม
 - 1.4.2 เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำเป็นคู่
- 1.5 บุคลาธิษฐาน
- 1.6 ปฏิรูปพจน์
 - 1.6.1 การอ้างอิงชื่อวรรณกรรมโดยตรง
 - 1.6.2 อ้างอิงข้อความที่รู้จักกันดี
- 1.7 นามนัย
- 1.8 อาวัตพากย์
- 1.9 สมพจน์นัย
- 2. ลักษณะของจินตภาพ
 - 2.1 จินตภาพความเคลื่อนไหว
 - 2.2 จินตภาพในรูปพลังงานต่างๆ
 - 2.2.1 ความร้อนของไฟ ถูกนำมาใช้แสดงเปรียบเทียบกับอารมณ์
 - 2.2.2 แสง สี เป็นพลังงานที่สัมผัสได้ด้วยตา
 - 2.2.3 เสียง เป็นพลังงานที่สัมผัสด้วยหู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลเพลงโคราชของกำปิ่น บ้านแท่น จากวิธีดี ที่ถูกบันทึกไว้
(ดังตาราง 1) เป็น จำนวน 100 เพลง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อเพลงโคราช ของกำปิ่น บ้านแท่น ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 – 2548

ที่	ชื่อ	ปี พ.ศ.	ผู้ขับร้อง	ที่มา
1	ประวัติพระพุทธเจ้า	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
2	ประวัติแม่ทองมี และยิวดี	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
3	เพลงอวยพร	2544	ประนอม	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
4	อวยพรขอให้มิใช่กลาง	2544	ประนอม	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
5	เกี่ยวอวยพร	2544	ประนอม	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
6	พรคนแก่	2544	ประนอม	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
7	เพลงโคราชแก่นยาโม	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
9	เพลงโคราชขอพรยาโม	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
10	การเล่นอักษร ต.เต่า	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
11	เล่นอักษร ก.ไก่	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
12	เพลง คนกระโทก	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
13	โคราชชิงเอกชัย	2544	เอกชัย	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
14	เที่ยวสูงเนิน	2544	กำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
15	นางแมวขอฝน	2544	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
16	นางสาวอบเชย	2544	อบเชย	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
17	เพลงเกี่ยว	2544	ลำไผ	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
18	เกี่ยวจาก	2544	ลำไผ	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
19	เพลงโคราช ท่วง ถามข้าว	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
20	เกี่ยวถ่อม	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
21	ปัญหาหัวใจ ในครอบครัว	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
22	ถามเรื่องทำบุญร้อยวัน	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
23	บรรจุธาตุ	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
24	วันพ่อ 5 ธันวาคม	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
25	ประวัติเจ้าภาพ	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
26	อานิสต์	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
27	เกี่ยวรัก	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
28	ชวนชมบ้าน	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
29	ตอนลูกว่าที่หลังคู่	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น
30	เรื่องฉกหาพานี้	2544	พูน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง กำปิ่น บ้านแท่น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ปี พ.ศ.	ผู้ขับร้อง	ที่มา
31	ให้การกับชายชู้	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
32	ตอนตั่งลูก	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
33	ตอนพัวหาบปลาจากนา	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
34	เพลงเกี่ยวรัก	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
35	พระสุทนต์มโนราห์	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
36	เกี่ยวปารรถนา	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
37	เพลงสอนนาค	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
38	ให้พรวนพ่อแม่พี่น้อง	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
39	พ่อแม่	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
40	แก๊บน	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
41	ให้พร	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
42	เกี่ยวรัก	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
43	เกี่ยวคนใส่เสื้อขาว	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
44	เกี่ยวคนใส่เสื้อลาย	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
45	เพลงเกี่ยวคนใส่เสื้อแดง	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
46	เกี่ยวคนใส่เสื้อดำ	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
47	เกี่ยวคนใส่เสื้อน้ำเงิน	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
48	เกี่ยวคนใส่เสื้อสีฟ้า	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
49	เกี่ยวผู้ช่วย	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
50	เกี่ยวผู้ใหญ่บ้าน	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
51	เกี่ยวกำนัน	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
52	เกี่ยว อ.บ.ต.	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
53	เกี่ยวครู	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
54	ลูกสะใภ้	2545	พยุ่งน้อยบ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
55	ทำบุญร้อยวัน	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
56	ชายใจจริงหญิงใจเพชร	2545	พยุ่งน้อย บ้านตะโก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
57	เพลงคุณแม่อังสา	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
58	เพลงโคราชงานเกษียณ	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ปี พ.ศ.	ผู้ขับร้อง	ที่มา
59	เพลงเปรียบ	2546	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
60	*เพลงคำพังเพย	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
61	*เพลงประวัติย่าโม	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
62	* เพลงโคราชออกกำลังกาย	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
63	* เพลงโคราชโรคเอดส์	2546	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
64	เพลงแบ่งสมบัติ	2547	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
65	*เพลงโคราชฉลองปริญญาฯ	2547	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
66	เพลงกลองยาวคำปิ่น	2547	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
67	เพลงโคราชเปรียบเปรย	2547	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
68	เพลงเกี่ยวรัก	2547	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
69	เพลงเกี่ยวล้อมว่าจัน	2547	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
70	เพลงแก้ท่วงถามข่าว	2547	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
71	เพลงท่วง	2547	สมประสงค์ โนนไทย	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
72	เทิดทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
73	*เพลงศิษย์ดาของดี	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
74	ต้อนรับผู้ว่าราชการจังหวัด	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
75	เลิกเหล้าเข้าพรรษา	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
76	*เพลงยินดีต้อนรับ	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
77	*เพลงชุมชนรักถิ่น	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
78	*เพลงพระคุณแม่	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
79	*เพลงเชิญเลือกตั้ง	2548	คำปิ่น บ้านแท่น	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
80	*เพลงเกี่ยวผ่าน	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
81	*เรื่องพิมพ์	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
82	*เพลงเปรียบผ่านทั่วไป	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ปี พ.ศ.	ผู้ขับร้อง	ที่มา
83	*เพลงเกี่ยวถ่อมตัวยังน้อย	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
84	เพลงหาถิ่น	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
85	*เพลงเกี่ยวฝืน	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
86	*เพลงโคราชประหยัดน้ำมัน	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
87	*เพลงท้วง	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
88	*ถามข่าว	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
89	*เรื่องลูกหาพาหนีเป็นลูก	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
90	เพลงขับเสภา	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
91	*เพลงชมนกชมไม้ชมเขา	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
92	เพลงจากและเพลงลา	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
93	เพลงตัดเชิญ	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
94	*เพลงเปรียบถ่อม	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
95	*เพลงเกี่ยวแกมจาก	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
96	*เพลงเกี่ยว	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
97	เพลงเกี่ยวคนมีเมีย	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
98	*เพลงประกาศ	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
99	เพลงทักท้วง	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น
100	*เพลงบอกข่าวถามข่าว	2548	ประเทืองบ้านหนูก	VCD รวมเพลง คำปิ่น บ้านแท่น

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือเพลงโคราชของคำปิ่น บ้านแท่น จำนวน 25 เพลง โดยมีขั้นตอน
คัดเลือกดังนี้

นำเพลงโคราช ของกำป็น บ้านแท่น จากวีซีดี 100 เพลง นำเพลง 100 เพลง มาจับฉลาก ให้เหลือ 25 % คือ 25 เพลง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาเพลงโคราชของกำป็น บ้านแท่น ที่เป็นคำสื่อจินตภาพ ในกลุ่มตัวอย่าง 25 เพลง มีคำใดบ้างเป็นคำสื่อจินตภาพ ตามเกณฑ์ที่เป็นเครื่องมือกำหนดไว้ในหน้า 54
2. เมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว ได้ผลของการวิเคราะห์คำสื่อจินตภาพ ประเภทต่างๆ
3. นำเสนอผลการวิจัย
 - 3.1 นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์